

Zavedení permanentního močového katetru

V rámci ošetrovatelství se můžeme zaměřit pouze na katetrizaci žen. Zavádění permanentního močového katetru u mužů (dále jen PMK) je výkon, který mohou provádět pouze lékaři nebo všeobecné sestry se zvláštní odbornou způsobilostí.

Důvody ke katetrizaci neboli cévkování jsou různé. Mezi nejčastější patří např. vyprázdnění močového měchýře při retenci, před vyšetřením, před porodem atd.

Známe tři druhy katetrů:

- *Nelatonův katetr* – rovný; užívá se u dětí, u žen, výjimečně u mužů;
- *Tiemannův katetr* – rovný se zahnutým kuželovitým zobákem; užívá se u mužů;
- *Foleyův katetr* – permanentní močový katétr, nejčastěji používaný k chronickému odvádění moče do sběrného sáčku; plastový či silikonový; obsahuje balónek k fixaci v močovém měchýři, balónek se plní vzduchem či fyziologickým roztokem.

Obvod katetru se značí podle **Charrierovy stupnice**, která značí obvod daného katetru a lze z něj vypočítat průměr. Např. CH = 24, potom $o = 24$ mm, $d = 8$ mm.

Postup zavedení PMK u žen

Pomůcky

- Foleyův katetr;
- fyziologický roztok;
- injekční stříkačka (5 nebo 10 ml);
- sběrný sáček;
- sterilní tampóny;
- nůžky;
- dóza s dezinfekčním roztokem;
- 2 emitní misky;
- sterilní rukavice;
- lubrikační gel s anestetickým účinkem;
- čtverce buničiny.

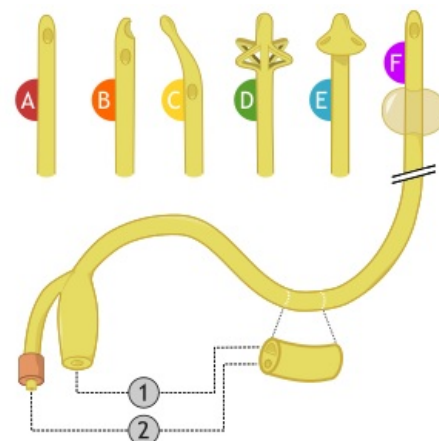
Vlastní postup

1. Pacientku seznámíme s důvodem a postupem dané procedury a zajistíme jí soukromí.
2. Vhodně polohujeme pacientku, tzn. na záda, nohy pokrčené a oddálené.
3. Sterilní tampóny polijeme dezinfekčním roztokem.
4. Nastříháme sáček s cévkou (u jejího volného konce).
5. Navlékneme si sterilní rukavice.
6. Jednou rukou roztáhneme labia majora et minora a druhou rukou vezmeme tampóny polité dezinfekčním roztokem. Dezinfikujeme vždy od spony stydké ke konečníku a na každý nový stěr musíme použít nový tampón.
7. Vyjmeme cévku ze sáčku a volný konec si stočíme do dlaně.
8. Zavádíme katetr (5–6 cm), dokud nezačne vytékat moč do sběrného sáčku.
9. Sterilní injekční stříkačkou se vstříkne do raménka vývodu cévky 5–10 ml FR – přesné množství roztoku je uvedeno na otevřeném konci cévky.
10. Po každé výměně či vypuštění vaku zapíšeme do dekurzu množství moče a zaznamenáme datum výměny sáčku.
11. Dobu zavedení permanentního katétru určí lékař – zhruba 7 dnů.
12. Uklidíme a dekontaminujeme pomůcky.

Odkazy

Související články

- Katetrizace močového měchýře
- Ošetrovatelský postup při zavádění cévky

Typy katetrů

A: **Nelatonův**

B: Couvelaireův

C: **Tiemannův**

D: Malecotův

E: Pezzerův

F: Foleyův

1 – ústí a vedení moče

2 – ústí a kanál pro naplnění balónku

Zdroj

- ŠAMÁNKOVÁ, Marie a Martina HUŠKOVÁ. *Základy ošetřovatelství : pro studující lékařských fakult.* 1. vydání. Praha : Karolinum, 2002. ISBN 80-246-0477-9.

Externí odkazy

- Mlčoch Zbyněk: Postup zavedení permanentního močového katetru PMK, katetrizace - druhy katetrů, definice. Materiál je dostupný online (<http://www.zbynekmlcoch.cz/informace/medicina/osetrovatelstvi-postupy/postup-z-avedeni-permanentniho-mocoveho-katetru-pmk-katetrizace-druhy-katetru-definice>)